

1. ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΑΛΩ ΣΤΟ MATRIX

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 02/08/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 02/08/2025

Σελίδα: 1

ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ ΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΑΛΩ ΣΤΟ MATRIX

- Γράφουν στα «ΝΕΑ» εννέα ειδικοί

Σ. 43-50

Ο Τάλως ξαναπερπατά Τεχνολογία, εξουσία και δημοκρατία στον 21ο αιώνα

η τεχνητή νοημοσύνη διαμορφώνουν μια νέα συνθήκη. Το κράτος των επόμενων δεκαετιών θα είναι το τεχνολογικό, αυτό που μπορεί να πετύχει τη βέλτιστη αξιοποίηση των τεχνολογικών δυνατοτήτων προς όφελος της ορθής διακυβέρνησης και της ευημερία των πολιτών.

Σημαντική θέση σε όλη αυτή τη συζήτηση καταλαμβάνει ο τομέας της ασφάλειας. Από τα σύνορα μέχρι τον κυβερνοχώρο και από την ασφάλεια στα γήπεδα και τις συγκεντρώσεις μέχρι την καταπολέμηση της εγκληματικότητας, ο σχεδιασμός στρατηγικών και επιχειρήσεων αλλά και η προμήθεια μέσων βασίζονται στην παράμετρο της τεχνολογίας.

Όπως ήταν αναμενόμενο, αυτή η εξέλιξη επανατοποθετεί το κλασικό δίλημμα περί ελευθερίας εναντίον ασφάλειας, με έμφαση στην ιδιωτικότητα και στην προστασία των προσωπικών δεδομένων. Αν και για πολλούς από το δίλημμα είναι μια ψευδής κατασκευή, καθώς δεν μπορεί να υπάρξει αντιθετική σχέση ελευθερίας και ασφάλειας στις δημοκρατίες, τα κράτη πρέπει να υιοθετήσουν και να αξιοποιήσουν όλες εκείνες τις δικλίδες για να αποτραπεί κάθε κατάχρηση της τεχνολογίας στο όνομα της ασφάλειας. Αυτή η άσκηση όμως δεν πρέπει να μετατραπεί σε μια ρυθμιστική παγίδα διαρκείας, καθώς η τεχνολογία εξελίσσεται καθημερινά και υπάρχουν ορισμένοι κακόβουλοι δρώντες που δεν διατάζουν να τη χρησιμοποιήσουν κακόβουλα ή και εγκληματικά. Αυταρχικά καθεστώτα, τρομοκρατικές οργανώσεις, εγκληματικές ομάδες, αλλά και ιδιώτες που έχουν μέσα και πρόσβαση στη σύγχρονη τεχνολογία.

Οι συνεισφορές σε αυτό το ένθετο που επιμελήθηκε το **Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής** προσπαθούν να προσεγγίσουν όλες τις πλευρές αυτής της δύσκολης και απαραίτητης άσκησης για την ορθή και ηθική χρήση της τεχνολογίας ως συστατικού στοιχείου της πολιτικής ασφάλειας των κρατών μέσα σε ένα περιβάλλον γεωπολιτικού ανταγωνισμού και απειλών που έχουν ενσωματώσει την τεχνολογία και κακόβουλων δρώντων που χρησιμοποιούν εντατικά την τεχνολογία. Σημαντική διάσταση της συζήτησης συνιστά η συστηματική προσπάθεια της Ελλάδας να επενδύσει στη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης για την καλύτερη λειτουργία του κράτους και την εξυπηρέτηση των πολιτών.

Κλείνοντας, με μια ακόμη αναφορά στον μυθικό Τάλω, αυτή τη φορά στον μύθο της Αργοναυτικής Εκστρατείας, η Μήδεια ήταν αυτή που κατάφερε να νικήσει το άτροστο ρομπότ. Μια αναφορά στη συζήτηση για τη σχέση ανθρώπου και τεχνολογίας που είναι στο επίκεντρο της ηθικής των νέων τεχνολογιών.

Κριτικές προσεγγίσεις λοιπόν, αλλά καμία περίπτωση τεκνοφοβία, γιατί η τεχνολογία μπορεί να αλλάξει ριζικά και προς το καλύτερο τον κόσμο και τη ζωή μας.

σε μια τεχνολογία τεχνητής νοημοσύνης, η οποία θα μπορούσε να οδηγήσει σε αυτοματοποιημένες τεχνικές εργασίες, κάτι που μεταξύ άλλων θα οδηγούσε στην κατάργηση της δουλείας.

Εξίσου γοητευτική θα ήταν και μια αφήγηση για την ηθική διάσταση, τα διλήμματα και τους κινδύνους από τη χρήση της τεχνητής νοημοσύνης που θα περνούσε μέσα από τον «Φρανκενστάιν» της Σέλεϊ, τον «Θαυμαστό καινούργιο κόσμο» του Χάξλεϊ και το «1984» του Οργουελ και θα κατέληγε στον «Εξολοθρευτή» με τον Αρνολντ Σβαρτζενέγκερ και στο «Μάτριξ» με τον Κιάνου Ριβς.

Οι αναδυόμενες τεχνολογίες δεν είναι όμως μια αφηρημένη συζήτηση μεταξύ μυθολογίας, μυθολασίας και ηθικής φιλοσοφίας, αλλά η πραγματικότητα της καθημερινότητάς μας, στο μεταίχμιο 4ης και 5ης Βιομηχανικής Επανάστασης που βρισκόμαστε. Κάθε μέρα η ζωή και ο κόσμος μας αλλάζουν ραγδαία από τη χρήση της τεχνολογίας. Από την ιατρική και την παιδεία μέχρι τη Δικαιοσύνη και την άμυνα, οι νέες τεχνολογίες και ειδικότερα

Μια συζήτηση για τις αναδυόμενες τεχνολογίες και την ασφάλεια στην Ελλάδα θα μπορούσε να ξεκινήσει με μια αναφορά στον μυθικό Τάλω, το θεωρούμενο ως και το πρώτο αυτόματο ρομπότ του κόσμου. Σύμφωνα με την κυρίαρχη εκδοχή του μύθου, ο Ηφαιστος έφτιαξε τον Τάλω από χαλκό με ύψος τριάντα μέτρα και αυτόματες κινήσεις, ο οποίος ανέλαβε καθήκοντα φύλακα του νησιού της Κρήτης από πειρατές και εισβολείς. Ο Τάλως είχε την ικανότητα της σκέψης και της λήψης απόφασης, κάτι που για ορισμένους μελετητές συνιστά μια εκδοχή τεχνητής νοημοσύνης. Έχει ενδιαφέρον πως η ρομποτική, σε συνέχεια της πρώτης φάσης των μη επανδρωμένων οχημάτων, είναι μια από τις τεχνολογίες αιχμής που θα αξιοποιηθεί εντατικά τα επόμενα χρόνια για την προστασία των συνόρων.

Από τη μυθολογία μπορούμε εύκολα να μετακινήθουμε στην αρχαία ελληνική γραμματεία και στα «Πολιτικά» του Αριστοτέλη, όπου θεωρείται πως υπάρχει η πρώτη αναφορά

Η δύσκολη και απαραίτητη άσκηση για την ορθή και ηθική χρήση της τεχνολογίας ως συστατικού στοιχείου της πολιτικής ασφάλειας των κρατών

ΤΟΥ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΚΑΡΑΤΡΑΝΤΟΥ